

Scenekunst i Danmark – veje til udvikling

Høringssvar fra Dansens Hus

Generelt er det glædeligt, at dansen er bragt på banen i denne rapport om scenekunst, hvilket giver håb om, at dansen vil blive en seriøs part af en eventuel revision af Teaterloven.

Desuden er det glædeligt, at udvalget forholder sig til Statens Kunstråds Scenekunstudvalgs Dansevision fra efteråret 2009 og vælger at give nogle af de samme anbefalinger.

Det skal indledningsvis pointeres, at Dansens Hus ikke har været inviteret til møde i forbindelse med udarbejdelsen af teaterudvalgets rapport.

Dansemetropoler

Dansens Hus er enig i Teaterudvalgets forslag om, at der oprettes dansemetropoler i København og Århus, da sådanne stærke huse vil give det tiltrængte løft til dansen og kan bidrage til, at give synlighed overfor alle, der gerne vil beskæftige sig med dans – både publikum og udøvere på alle niveauer og i alle aldre. Dansens Hus bakker desuden op om en dansemetropol et tredje sted i landet.

København

I København er Dansehallerne helt klar til at påtage sig opgaven som dansemetropol. Med et samlet danse miljø og med scener, studier og andre faciliteter i Tap E på Carlsberg, er alle muligheder til stede.

Danhallerne har allerede fået samlet alle gode kræfter, og med den rette struktur, kan metropolen hurtigt tone frem – også uden helt at slå bunden ud af statskassen.

Co-produktioner med andre teatre er en vigtig option, som bør undersøges kontinuerligt, og co-produktion med en metropol i Århus er naturligvis indlysende. Hvis en sådan co-produktion, eller blot en aftale husene imellem om at spille "det andet sted" i forlængelse af en premiere, blev indgået, ville forestillingerne ikke skulle spille helt så lange perioder hvert sted. Færre forestillinger i den enkelte by men samlet flere forestillinger ville give bedre dynamik, øget publikumsgrundlag og større synlighed.

Men også andre samarbejder, som den nuværende støttestruktur giver mulighed for, bør afsøges. Fx kunne 2-3 koreografer inviteres til at lave en forestillingsaften i på forhånd fastlagte rammer (fx farve på danse vinyl, samme lysdesigner etc), og faciliteterne stilles til rådighed, såfremt koreograferne opnår støtte fra Scenekunstudvalget. Sådanne forestillinger kan også på forhånd aftales overtaget af Århus og/eller andre huse, så spilleperioden forlænges.

Århus

I Århus er danse miljøet mere spredt, og at være en metropol kan ikke i øjeblikket løftes af en af institutionerne alene, men skal tænkes som et samarbejde mellem de forskellige aktører på danseområdet.

Det er essentielt for ethvert danse miljø og dermed også det i Århus, at der findes en egentlig arbejdsplads for danserne. Et sted hvor koreografer og dansere har mulighed for både at arbejde i studier og afholde fx projektmøder – et sted hvor også tilfældige møder finder sted og idéer opstår.

Dansens Hus har sammen med Danseværket i Århus foreslået en fusion og en oprettelse af en fysisk afdeling af Dansens Hus i Århus. Danseværket har ingen studier, så en eventuel fusion må omfatte permanente studier og midler til daglig morgentræning, som begge er afgørende forhold for skabelsen af en arbejdsplads for dansen. Allerede nu har Dansens Hus en dansekonsulent i Århus, som deler kontor med Danseværket.

Såfremt en fusion med Danseværket gennemføres, er Dansen Hus også interesseret i et samarbejde med den århusianske scene for dans og vil gerne medvirke til at bringe en dansemetropol i Århus et skridt videre.

Turné

Teaterudvalget mener, at Moderne dans på turné skal intensiveres og udvides, hvilket Dansens Hus er enig i.

Af en eller anden grund mener Teaterudvalget, at denne opgave skal varetages af Dansescenen, selv om det for nærværende er Dansens Hus, der siden 2005 har administreret Moderne Dans på Turné og har sørget for at synliggøre og sprede også smalle forestillinger til mange større og mindre scener rundt omkring i landet.

Dansens Hus er naturligvis ikke enig i, at Dansescenen skal overtage Moderne Dans på Turné.

Med en substantiel udvidelse af Moderne dans på Turné og Projektcentret vil Dansens Hus uden problemer kunne håndtere turné internationalt sammen med den nationale turné og administrationen af flere produktioner.

Teaterudvalget efterlyser et nyt turnerende kompagni – det er uklart, om udvalget har Dansk Danseteaters nye turnékompagni i tankerne, eller om der ønskes et kompagni foruden dette.

Flere turnerende kompagnier vil minimere mulighederne for, at publikum i provinsen får adgang til at opleve bredden indenfor danseforestillinger. Det er ikke sandsynligt, at spillestederne pludselig vil udbyde meget mere dans, og chancen for at komme på turné med andre danseforestillinger forringes derfor.

Børn og unge

Teaterudvalget mener, at formidling af dans til børn og unge bør styrkes, og Dansens Hus er enig i, at denne indsats ikke kan overdrives.

I denne forbindelse skal det præciseres, at den i rapporten omtalte Foreningen Dans i Uddannelse er en interesseforening, mens det er dansekonsulenterne i Dansens Hus, der er aktive med diverse store og små projekter for børn og unge i skole og fritid.

Desværre fremgår det heller ikke af rapporten, at dansekonsulenterne i Dansens Hus allerede har flere projekter i skoleregi foruden Dans for børn, der er støttet af Statens Kunstråd. Dansekonsulenterne har også diverse projekter for børnehaver samt fritidstilbud for større børn og unge.

Sammen med Levende Musik i Skolen og Teatercentrum gennemføres desuden i denne og næste sæson projektet Kulturpakker som pilotprojekt, hvor alle børn i Haderslev Kommune og i kommende skoleår også i Kalundborg Kommune får både en skolekoncert, en teaterforestilling og et danseforløb.

De seneste år har vist, at både Huskunstnerordningen, Dans for børn og Kulturpakker gør en forskel for de børn, der kommer i tæt kontakt med kunstnerne, og Dansens Hus vil gerne anbefale at alle disse ordninger fastholdes og udvides. Desuden vil dansen og andre kunstarter få en langt større synlighed og udbredelse blandt børn og unge, hvis musikskolerne bliver omdannet til kunstsoler. Disse tiltag går alle i den rigtige retning og kan i nogen grad afhjælpe resultatet af, at dansen ikke blev budt med, da Undervisningsministeriet skulle forholde sig til Anne Bamfords rapport fra 2006 "The Ildsjæl in the classroom".

Dansens Hus vil desuden anbefale, at indsatsen overfor børn og unges møde med dans mangedobles, hvilket vil ske, hvis der tilknyttes en dansekonsulent til hver region. I dag er der en dansekonsulent i København og en i Århus. Dansekonsulenterne er i princippet landsdækkende, men to personer er desværre ikke i stand til at dække hele landet i tilstrækkelig grad, selvom forsøget gøres.

Endelig vil Dansens Hus på linie med Scenekunststudvalget anbefale, at der indgås et samarbejde mellem Kulturministeriet og Undervisningsministeriet for at styrke formidlingen af dans til børn og unge ved at sætte ind med kvalificerede tilbud også i læreruddannelsen.

Udviklingsarbejde

Teaterudvalget efterlyser talentudvikling og udviklingsarbejde fx i form af laboratorieforløb, tværkunstneriske fora mv, hvilket også Dansens Hus mener er af største vigtighed.

Efter udflytningen til Dansehallerne har Dansens Hus åbnet for forløb på Laboratoriescenen for koreograferne, der her får tid til fordybelse i en black box med mindre lys- og lyd anlæg.

I næste sæson gennemføres desuden Spot On på Laboratoriescenen, en koreografisk platform med tilknyttede mentorer, der skal igangsætte koreografernes incitament mod at få dialog med publikum og kolleger om det kunstneriske arbejde.

Etableringen af Laboratoriescenen skulle gerne på sigt give bedre kunst, da forskellige idéer kan afprøves i forskellige forløb med eller uden afsluttende visning, og inden koreografen eventuelt står med en større bevilling fra Scenekunststudvalget.

Måske kunne man på sigt tænke sig, at Scenekunststudvalget kun modtager ansøgning fra koreografer, der har haft visning(er) efter laboratorieforløb eller har produceret i udlandet. Laboratorieforløb kan foregå på en hvilken som helst scene i landet - fx på Dansens Hus' Laboratoriescene.

Her skal også anføres talentudvikling af børn og unge, som i Dansens Hus varetages i Dansevæksthuset. Dette træningsprogram bør udvikles med et forestillingsmodul, så de unge bliver helt klar til at søge optagelse på Skolen for Moderne Dans eller skoler i udlandet.

Internationalt udsyn

Teaterudvalget foreslår en højere grad af international udveksling med gæstespil, artists in residence og festivals, hvilket Dansens Hus kun kan være helt enig i.

Dansens Hus er administrator og projektleder på keðja, som er et EU projekt, der afvikles i de nordiske og baltiske lande (2008-2010). Projektet er et netværks- og udviklingsprojekt, hvor specielt de udøvende kunstnere opfordres til at deltage. Det er meningen, at projektet skal fortsættes og udvikles - i 2011 i Århus uden EU støtte, men forhåbentlig derefter igen med EU støtte.

CoDaSpace afvikles denne sommer i Dansens Hus med residency ophold med koreografer fra syv lande. Projektet har desværre ikke fået bevilling til sommeren 2011, men det vil blive forsøgt gennemført alligevel.

Dansens Hus har netop været vært ved et internationalt gæstespil i forbindelse med Dansens Dage, som er et projekt i Dansens Hus støttet af Nordea-fonden. Dette efterår ansøges Nordea-fonden om fremtidig støtte.

Aktualitet i teatret

De fleste koreografer er free lancere uden et på forhånd aftalt spillested. Med den nuværende støttestruktur, kan/skal koreograferne hvert år søge om et projekt, som de stadig skal have inspiration til at gennemføre 1-2 år efter ansøgningen til Scenekunstudvalget er skrevet og afleveret.

Koreografen har ikke et konkret manuskript eller partitur at holde sig til, og koreografien ser først dagens lys, når koreografen står i studiet sammen med danserne.

Støttestrukturen bør gennemgås, og det bør undersøges om det giver mening at ændre den, så koreograferne tildeles midler ud fra kriteriet om, at deres kunstneriske indsats findes væsentlig. Så kunne de lave de forestillinger, som giver mening, også når de produceres – med andre ord så det bliver det kunstneriske arbejde, der vurderes og ikke koreografens større eller mindre held til at skrive en ansøgning uhyre tidligt i forløbet.

I bevillingsperioden kunne koreograferne årligt, foruden deres forestillinger, gøre rede for deres kunstneriske sigte, deres mål og delmål, deres overordnede visioner og refleksioner, deres aktuelle fokus og hvilken kunstnerisk udvikling de forventer og planlægger.

Formidling

Dansens Hus bruger meget energi på formidling – til publikum bredt i alle aldre via Dansens Dage, til publikum til diverse forestillinger via Projektcentret, til børn og unge via dansekonsulenterne, specifikt til det professionelle miljø som journalister, forskere, koreografer, dansere, undervisere, instruktører etc via dansearkiv.dk og Danseinformationscentret, som både har nationale og især internationale netværk. Dansens Hus ønsker at intensivere formidling på alle niveauer.

Nedlæggelse af billetkøbsordningen

Det er Dansens Hus' erfaring, at især tilskuddet til ungdomsbilletter er altafgørende for, hvor ofte børn og unge kommer i teatret. Refusionsordningen er grundlæggende for det turnerende børne- og ungdomsteater (incl danseforestillinger), mens billetkøbsordningen er essentiel for de stationære scenekunsttilbud til børn og unge. Specielt fordi skoler og institutioner har meget få midler til rådighed til børnenes deltagelse i kulturtilbud.

Det er derfor uhyre vigtigt at bevare en form for formidlingstilskud til denne målgruppe, således at børn og unge ikke kun møder scenekunsten i en gymnastiksal, men også i selve teaterrummet under optimale betingelser.

Et styrket Scenekunstudvalg

Dansen har længe ønsket et styrket Scenekunstudvalg forstæet på den måde, at der ønskes et selvstændigt Danseudvalg i Scenekunstudvalget. Dansens Hus vil dog ikke anbefale et styrket Scenekunstudvalg under nogen form, medmindre det sker ved nye bevillinger og ikke ved at udhule de eksisterende, så der bliver færre penge til kunsten.

Der er meget at gøre, men som det forhåbentlig fremgår af ovenstående, er Dansens Hus midt i processen med at virkeliggøre flere af Teaterudvalgets forslag. Dette afgørende arbejde vil vi gerne fortsætte.

Vi ser endvidere frem til at medvirke til udvikling af både eksisterende og nye tiltag og projekter indenfor dansen, til glæde for kunsten og for publikum i alle aldre. Til dette udviklingsarbejde vil jeg gerne stille samtlige kompetencer i Dansens Hus til rådighed.

Benedikte Paaske
Juni 2010